

ΔΕΚΑΔΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ

DEWEY

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

**Δ Ε Κ Α Δ Ι Κ Η
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ
DEWEY**

13^η Συνοπτική Έκδοση

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

**ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ**

**NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE**

ΑΘΗΝΑ 2005

Η έκδοση αυτή κρίθηκε χρήσιμη για τη συνοπτική παρουσίαση ορισμένων βασικών σημείων που αφορούν τόσο τη σωστή εφαρμογή του Συστήματος Δεκαδικής Ταξινόμησης Dewey, όσο και τις προοπτικές του στην ελληνική πραγματικότητα.

Στόχος της έκδοσης είναι να αποτελέσει έναν Πρακτικό Οδηγό για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση της ελληνικής έκδοσης του Συστήματος Δεκαδικής Ταξινόμησης Dewey από το σύνολο του προσωπικού των Ελληνικών Βιβλιοθηκών.

Ελπίζουμε να επιτυγχάνεται αυτός ο στόχος, αλλά και να συνεχίσουμε να λαμβάνουμε τις επισημάνσεις σας, ώστε να καλυφθούν ακόμη καλύτερα τόσο οι ανάγκες οργάνωσης περιεχομένου, όσο και οι σύγχρονες πληροφοριακές ανάγκες του κοινού στις Ελληνικές Βιβλιοθήκες/Υπηρεσίες Πληροφόρησης.

Η έκδοση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Υποστήριξη της εκπαιδευτικής πράξης από τις κινητές βιβλιοθήκες» - Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης & Ασχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), Γ ΚΠΣ, το οποίο χρηματοδοτείται κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατά 25% από το Ελληνικό Δημόσιο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1 Ιστορικό και Εξέλιξη της Δεκαδικής Ταξινόμησης Dewey
- 2 Η Δεκαδική Ταξινόμηση στην Ελλάδα
- 3 Δομή και Σημειογραφία
- 4 Περιεχόμενο της Συνοπτικής Έκδοσης
- 5 Ταξινομώντας με τη Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey
- 6 Ταξιθετικό Σύστημα
- 7 Δόμηση Ταξινομικού Αριθμού
- 8 Βιβλιογραφία

Ιστορικό και Εξέλιξη της Δεκαδικής Ταξινόμησης Dewey

Η Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey είναι η πλέον διαδεδομένη ταξινόμηση διεθνώς, καθώς χρησιμοποιείται σε περισσότερες από 135 χώρες και έχει μεταφραστεί σε περισσότερες από 30 γλώσσες.

Είναι έργο του Αμερικανού βιβλιοθηκονόμου Melvil Dewey (1851 - 1931) και εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1876. Η τελευταία έκδοση που κυκλοφορεί είναι η 22^η σε πλήρη έκδοση και η αντίστοιχη της 14^η συνοπτική.

Σε όλη αυτή την πορεία, έγιναν πολλές και σημαντικές προσαρμογές, τόσο στο περιεχόμενο, όσο και στη μεθοδολογία, σε μια διαρκή προσπάθεια ενσωμάτωσης των εξελίξεων που σημειώθηκαν στον ανθρώπινο πολιτισμό, στο χώρο της ταξινόμησης και στη χρήση του ίδιου του συστήματος.

Η Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey αναπτύσσεται και συντηρείται από μια Συντακτική Επιτροπή (Editorial Policy Committee) στις ΗΠΑ που έχει την ευθύνη έκδοσης, με τη συμβολή χρηστών από όλον τον κόσμο (καταλογογράφων, τεκμηριωτών και άλλων), οι οποίοι προτείνουν κάθε είδους αλλαγές για την προσαρμογή της στις ανάγκες τους. Οι χρήστες ενημερώνονται με ειδικές εκδόσεις ή μέσω του Διαδικτύου για τις αναθεωρήσεις που αποφασίζει η Συντακτική Επιτροπή και οι οποίες αφορούν συνήθως σε κατάργηση αριθμών, μεταθέσεις θεμάτων σε άλλους αριθμούς και επεκτάσεις (ανάλυση θεμάτων σε περισσότερους αριθμούς κ.λπ.). Πρόκειται για μια διεργασία που δεν σταματά ποτέ, ακριβώς διότι παρακολουθεί τις εξελίξεις που διαδραματίζονται παγκοσμίως.

Η Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey εκδίδεται σε δύο μορφές, την πλήρη και τη συνοπτική, που διατίθενται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Η συνοπτική έκδοση προορίζεται για βιβλιοθήκες με συλλογές μέχρι 30.000 τεκμήρια.

Η Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey υποστηρίζεται και εφαρμόζεται από το Τμήμα Δεκαδικής Ταξινόμησης της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, το οποίο αποδίδει ετησίως πάνω από 110.000 ταξινομημένους αριθμούς σε έργα που επεξεργάζεται η Βιβλιοθήκη.

Η Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey αξιοποιείται και για τη θεματική πρόσβαση στην πληροφορία, όποια μορφή κι αν έχει αυτή. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και στο Διαδίκτυο υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται η Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey για τη διάθεση υλικού κατά τρόπο απλό και κατανοητό.

Η χρήση των αραβικών αριθμών κάνει το σύστημα κατάλληλο για το ηλεκτρονικό περιβάλλον, όπου η κωδικοποίηση της θεματικής ενότητας οφείλει να λειτουργεί διαγλωσσικά.

Ένας ή περισσότεροι ταξινομικοί αριθμοί εκφράζουν το θεματικό περιεχόμενο κάθε τεκμηρίου (μιας ιστοσελίδας) και ο χρήστης εντοπίζει το υλικό που τον ενδιαφέρει επιλέγοντας την αντίστοιχη θεματική κατηγορία. Επιπλέον, η ιεραρχική διάταξη των θεμάτων διευκολύνει τον χειρισμό της πληροφορίας από αυτοματοποιημένα συστήματα. Μεγάλες θεματικές πύλες στο Διαδίκτυο έχουν εφαρμόσει τη Δεκαδική Ταξινόμηση, αυτούσια ή προσαρμοσμένη, για την κατηγοριοποίηση του περιεχομένου τους.

2

Η Δεκαδική Ταξινόμηση στην Ελλάδα

Η απόδοση και έκδοση στα ελληνικά της Δεκαδικής Ταξινόμησης Dewey ήταν για το χώρο των ελληνικών βιβλιοθηκών ένα ζητούμενο που άργησε πολύ να ικανοποιηθεί. Στο παρελθόν είχαν γίνει σχετικές απόπειρες που για διάφορους λόγους δεν τελεσφόρησαν. Παρά τη σοβαρή έλλειψη, η διάδοση του συστήματος ήταν τέτοια που πολλές βιβλιοθήκες το εφάρμοζαν χρησιμοποιώντας την πρωτότυπη έκδοση στα αγγλικά. Όπως ήταν φυσικό, αυτό δημιούργησε πολλά προβλήματα, καθώς, για τις ανάγκες του καταλόγου της, κάθε βιβλιοθήκη άλλοτε επιχειρούσε την κατά το δοκούν απόδοση των όρων και άλλοτε χρησιμοποιούσε τους όρους ως είχαν στην αγγλική γλώσσα, με προφανείς συνέπειες τόσο για την οργάνωση της ίδιας της βιβλιοθήκης, όσο και για την εξυπηρέτηση των χρηστών.

Τον Σεπτέμβριο του 1999, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), με την υποστήριξη του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και τη συνεργασία της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων της Πληροφόρησης, εξασφάλισε τα δικαιώματα της 13^{ης} Συνοπτικής Έκδοσης και προχώρησε στο σχεδιασμό και την εκτέλεση του έργου, που ολοκληρώθηκε στα τέλη του 2001. Η ελληνική έκδοση τυπώθηκε σε 2.500 αντίτυπα και διανεμήθηκε δωρεάν στις βιβλιοθήκες της χώρας.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι, ακριβώς για να μην επιβαρυνθεί περισσότερο ένα ήδη απαιτητικό εγχείρημα, επιλέχθηκε ο δρόμος της «μετάφρασης» και όχι της «προσαρμογής». Αυτό σημαίνει ότι περιορίστηκαν στο ελάχιστο οι κάθε είδους παρεμβάσεις που θεωρούνται απαραίτητες, ώστε να καλυφθούν οι ιδιαίτερες ανάγκες του ελληνικού περιεχομένου.

Συγκεκριμένα, για τις θεματικές ενότητες που αφορούν στην Ελληνική Λογοτεχνία, Ιστορία και Γεωγραφία χρησιμοποιήθηκε το αντίστοιχο υλικό από την 21^η πλήρη έκδοση, ώστε να αντιμετωπιστεί η ανεπάρκεια της συνοπτικής έκδοσης. Για μια ικανοποιητική προσαρμογή, ωστόσο, χρειάζονται τροποποιήσεις και σε άλλες ενότητες, όπως Θρησκεία, Δίκαιο, Δημόσια Διοίκηση κλπ. Κάτι τέτοιο περιλαμβάνεται στο σχεδιασμό της νέας έκδοσης.

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, προετοιμάζει την παραγωγή της διαδικτυακής έκδοσης, «WebDewey», που αντιστοιχεί στην 22^η πλήρη έκδοση.

Με το «WebDewey», το προσωπικό των βιβλιοθηκών θα έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει την απόδοση της ταξινομικής εργασίας σε χρόνο και σε ποιότητα, έχοντας άμεση πρόσβαση, μέσω του υπολογιστή, στο πλήρες και ενημερωμένο περιεχόμενο του ταξινομικού συστήματος στην ελληνική γλώσσα.

Με το πλήρες περιεχόμενο της Δεκαδικής Ταξινόμησης Dewey στα ελληνικά θα ενισχυθεί επίσης η ανάπτυξη εργαλείων για τη διαχείριση ελληνικού περιεχομένου σε διεθνές επίπεδο. Η ουσιαστική προσαρμογή θεματικών ενοτήτων ελληνικού ενδιαφέροντος με τη βοήθεια ειδικών επιστημονικών συνεργατών θα συμβάλει στη διαμόρφωση ενός εργαλείου που θα δίνει τη δυνατότητα τόσο στις ελληνικές βιβλιοθήκες όσο και σε οργανισμούς διεθνώς που διαθέτουν περιεχόμενο με ελληνικά θέματα να επεξεργάζονται και να αναλύουν με μεγαλύτερη ακρίβεια το υλικό τους.

3

Δομή και Σημειογραφία

Το Δεκαδικό Σύστημα Dewey βασίζεται στην Αριστοτελική λογική και στη φιλοσοφική ταξινόμηση της γνώσης από τον W. T. Harris. Ο Dewey συνέλαβε την ιδέα να χωρίσει τη γνώση σε 10 κατηγορίες - τάξεις χρησιμοποιώντας για τη σημειογραφία του ως ταξινομικά σύμβολα τους αραβικούς αριθμούς 0 - 9.

ΟΙ 10 ΚΥΡΙΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΕΙΝΑΙ:

- 000 Γενικά Θέματα
- 100 Φιλοσοφία και Ψυχολογία
- 200 Θρησκεία
- 300 Κοινωνικές Επιστήμες
- 400 Γλώσσα
- 500 Φυσικές Επιστήμες και Μαθηματικά
- 600 Τεχνολογία (Εφαρμοσμένες Επιστήμες)
- 700 Τέχνες - Καλές Τέχνες και Διακοσμητικές τέχνες
- 800 Λογοτεχνία και Ρητορική
- 900 Γεωγραφία και Ιστορία

Κάθε τάξη χωρίζεται σε 10 διαιρέσεις, π.χ.:

500 Φυσικές Επιστήμες και Μαθηματικά

- 510 Μαθηματικά
- 520 Αστρονομία και Συναφείς Επιστήμες
- 530 Φυσική
- 540 Χημεία και Συναφείς Επιστήμες
- 550 Γεωεπιστήμες
- 560 Παλαιοντολογία - Παλαιοζωολογία
- 570 Επιστήμες της ζωής - Βιολογία
- 580 Φυτά
- 590 Ζώα

Κάθε διαίρεση χωρίζεται σε 10 τμήματα, π.χ.:

530 Φυσική

- 531 Κλασική μηχανική Μηχανική στερεών
- 532 Μηχανική ρευστών Μηχανική υγρών
- 533 Αεροδυναμική (Μηχανική αερίων)
- 534 Ήχος και συναφείς δονήσεις
- 535 Φως και παραφωτικά φαινόμενα
- 536 Θερμότητα
- 537 Ηλεκτρισμός και Ηλεκτρονική
- 538 Μαγνητισμός
- 539 Σύγχρονη Φυσική

Οι ακέραιοι αριθμοί υποδιαιρούνται και αυτοί δεκαδικά γι' αυτό και η ονομασία δεκαδικό. Το σύστημα είναι ιεραρχικό. Στο παράδειγμα που ακολουθεί απεικονίζεται αυτή ακριβώς η ιεραρχία.

500 Φυσικές Επιστήμες

530 Φυσική

535 Φως και παραφωτικά φαινόμενα

535.5 Ακτίνες

535.6 Χρώμα

535.7 Φασματοσκοπία

4

Περιεχόμενο της Συνοπτικής Έκδοσης

Η 13^η Συνοπτική Έκδοση απαρτίζεται από επτά (7) μέρη:

- 1) **Εισαγωγή:** δίνεται μια περιγραφή της Δεκαδικής Ταξινόμησης Dewey και πώς αυτή χρησιμοποιείται.
- 2) **Γλωσσάριο:** παρατίθενται σύντομοι ορισμοί των όρων που χρησιμοποιούνται στη Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey.
- 3) **Ευρετήριο στην Εισαγωγή και στο Γλωσσάριο**
- 4) **Βοηθητικοί Πίνακες:** τέσσερις αριθμημένοι πίνακες σημειογραφίας, οι οποίοι μπορούν να προστεθούν στους ταξινομικούς αριθμούς για να προσφέρουν μεγαλύτερη εξειδίκευση στα θέματα.
- 5) **Ταξινομικοί Πίνακες:** η οργάνωση της γνώσης από το 000 - 999.
- 6) **Ευρετήριο Σχετικών Όρων:** ένας αλφαβητικός κατάλογος θεμάτων κάτω από τα οποία κατατάσσονται αλφαβητικά οι επιστημονικοί κλάδοι με τους οποίους αυτά σχετίζονται.
- 7) **Εγχειρίδιο:** αποτελεί έναν οδηγό ταξινόμησης για τα δύσκολα σημεία και παρέχει πληροφορίες για τους νέους Ταξινομικούς Πίνακες. Παρέχει επίσης εμπεριστατωμένες πληροφορίες για τις μεγαλύτερες αναθεωρήσεις και ερμηνεύει τη στρατηγική και τις πρακτικές που ακολουθεί το Τμήμα Δεκαδικής Ταξινόμησης της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου.

Ταξινομώντας με τη Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey

A) Προσδιορισμός του Θέματος του Τεκμηρίου:

Ο προσδιορισμός του θέματος ενός τεκμηρίου είναι το πρώτο βήμα στην ταξινόμηση. Τα σημεία στα οποία βασίζεται ο ταξινόμος είναι τα εξής:

- Ο Τίτλος είναι συχνά το κλειδί του θέματος, αλλά ποτέ δεν πρέπει να αποτελεί τη μοναδική πηγή ανάλυσης. Εάν υπάρχει υπότιτλος, πρέπει να ληφθεί υπόψη, γιατί συχνά είναι περισσότερο διαφωτιστικός από τον τίτλο.
- Ο πίνακας περιεχομένων, ο πρόλογος, η εισαγωγή ή οι τίτλοι των κεφαλαίων, αλλά και τα κεφάλαια αυτά καθ' εαυτά, συχνά, δίνουν χρήσιμες πληροφορίες.
- Η βιβλιογραφία και το ευρετήριο αποτελούν, επίσης, πηγές για το θέμα, αλλά και οι σειρές στις οποίες ανήκει το τεκμήριο, αν υπάρχουν, μπορούν να καθοδηγήσουν τον ταξινόμο στον προσδιορισμό του θέματος.
- Τα εξωτερικά χαρακτηριστικά ενός τεκμηρίου, όπως είναι το εξώφυλλο, η ράχη, μπορεί, ενδεχομένως, να παρέχουν επιπλέον πληροφορίες.
- Τέλος, εκτός από το ίδιο το τεκμήριο, πληροφορίες μπορούν να αντληθούν από:
 - i. Βιβλιογραφίες
 - ii. Βιβλιοκριτικές
 - iii. Βιβλιοπαραρτήσεις
 - iv. Εγκυκλοπαίδειες
 - v. Καταλόγους Βιβλιοθηκών
 - vi. Το Διαδίκτυο

B) Προσδιορισμός του Επιστημονικού Κλάδου του Τεκμηρίου:

Αφού προσδιοριστεί το θέμα και η επιστήμη στην οποία υπάγεται το τεκμήριο, ο ταξινόμος πρέπει να συμβουλευτεί το αλφαβητικό ευρετήριο και την Τρίτη Περιλήψη του συστήματος. Η προσέγγιση αυτή εξασφαλίζει την καλύτερη και γρηγορότερη αντίληψη και εξοικείωση με τη δομή και τη χρήση του συστήματος.

Ο Ταξινομικός Αριθμός που παρέχει το Αλφαβητικό Ευρετήριο πρέπει πάντοτε να επαληθεύεται μέσα από τους Ταξινομικούς Πίνακες.

Γ) Ταξινόμηση τεκμηρίων με περισσότερα του ενός θέματα:

Ένα τεκμήριο που πραγματεύεται συσχετιζόμενα θέματα ταξινομείται με το θέμα που δέχεται την επίδραση. Αυτός είναι ο επονομαζόμενος «κανόνας της εφαρμογής» και έχει προτεραιότητα σε σχέση με οποιονδήποτε άλλο κανόνα. Π.χ. το τεκμήριο «Η επίδραση του Καβάφη στον Παλαμά» ταξινομείται στον «Παλαμά».

Εάν δύο θέματα παρουσιάζουν την ίδια βαρύτητα, τότε το τεκμήριο ταξινομείται με το θέμα του οποίου ο ταξινομικός αριθμός προηγείται στους ταξινομικούς πίνακες. Αυτός είναι ο «κανόνας του πρώτου από τα δύο». Π.χ. ένα τεκμήριο Ιστορίας που ασχολείται εξίσου με την Τουρκία και την Ιαπωνία, ταξινομείται με την ιστορία της Ιαπωνίας 952, γιατί προηγείται του ταξινομικού αριθμού της Τουρκίας, που είναι το 956.1. Βεβαίως, το θέμα «Ιστορία της Τουρκίας» θα ευρετηριαστεί ως δεύτερη προτεραιότητα.

Ένα τεκμήριο που πραγματεύεται τρία ή περισσότερα θέματα, τα οποία είναι όλα υποδιαιρέσεις ενός ευρύτερου θέματος, ταξινομείται με τον πρώτο γενικότερο αριθμό που περιέχει όλους τους άλλους. Αυτός είναι ο λεγόμενος «κανόνας των τριών». Π.χ. Ιστορία της Πορτογαλίας (946.9), της Σουηδίας (948.5) και της Ελλάδας (949.5) ταξινομείται στην Ιστορία της Ευρώπης (940).

Ένα τεκμήριο που πραγματεύεται δύο θέματα ταξινομείται στο θέμα που έχει την πληρέστερη ανάπτυξη/πραγμάτευση ή στο θέμα που δίνει προτεραιότητα η συγκεκριμένη συλλογή (ή η πολιτική που ακολουθεί η Βιβλιοθήκη).

6

Ταξιθετικό Σύστημα

Για τη διάκριση των τεκμηρίων με το ίδιο θέμα, άρα και με τον ίδιο ταξινομικό αριθμό, πρέπει να προστεθούν και κάποια άλλα βοηθητικά - διευκρινιστικά σύμβολα (αριθμοί, γράμματα), που αντιστοιχούν σε κάποιο ταξιθετικό σύστημα. Αυτό λειτουργεί αυτόνομα σε συνδυασμό με τον ταξινομικό αριθμό του συστήματος Dewey. Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από τα βιβλιογραφικά χαρακτηριστικά του τεκμηρίου, όπως είναι το επώνυμο του συγγραφέα, ο αριθμός του τόμου και ο αριθμός των αντιτύπων. Από το επώνυμο του συγγραφέα τα στοιχεία που αντλούνται είναι τα τρία πρώτα γράμματα.

Το παραπάνω σύστημα λειτουργεί αποτελεσματικά σε βιβλιοθήκες με μικρές συλλογές. Στις μεγάλες, όμως, συλλογές παρουσιάζονται κάποια προβλήματα, καθώς τα ονόματα διαφορετικών συγγραφέων μπορεί να αρχίζουν από τα ίδια τρία πρώτα γράμματα. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος χρησιμοποιούνται συνήθως οι πίνακες Cutter, μέσω λογισμικού που προσφέρεται είτε από το CD-ROM είτε από το Web Dewey. Αυτό, βέβαια, ισχύει για τα αγγλόφωνα ονόματα ή λέξεις.

Έτσι, κάθε τεκμήριο της Βιβλιοθήκης παίρνει ένα μοναδικό ταξιθετικό αριθμό, ο οποίος και αποτελεί τον "κωδικό αριθμό" θέσης μέσα στο φυσικό χώρο μιας Βιβλιοθήκης.

7

Δόμηση Ταξινομικού Αριθμού

Ο ταξινόμος, συχνά, θα αντιληφθεί ότι για να δώσει τον ακριβή ή και εξειδικευμένο Ταξινομικό Αριθμό ενός τεκμηρίου είναι αναγκαίο να δομήσει ή να συνθέσει έναν αριθμό ακολουθώντας και εφαρμόζοντας, τις περισσότερες φορές, τις οδηγίες που του παρέχει το Δεκαδικό Σύστημα Dewey.

Η δόμηση ενός Ταξινομικού Αριθμού βασίζεται στο συνδυασμό ενός αριθμού από τους ταξινομικούς πίνακες και ενός αριθμού από τους τέσσερις (4) βοηθητικούς πίνακες.

1) Βοηθητικός Πίνακας 1 - Σταθερές Υποδιαίρεσεις

Περίληψη:

- 01 Φιλοσοφία και Θεωρία
- 02 Ποικίλα
- 03 Λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, ταμεία λέξεων
- 04 Ειδικά Θέματα
- 05 Περιοδικές Εκδόσεις
- 06 Οργανισμοί και Διοικητική (μάνατζμεντ)
- 07 Εκπαίδευση, έρευνα, συναφή θέματα
- 08 Ιστορία και περιγραφή σε σχέση με κατηγορίες ατόμων
- 09 Ιστορική, γεωγραφική, προσωποκεντρική θεώρηση

Η σημειογραφία «Σταθερές Υποδιαίρεσεις», μπορεί να προστεθεί σε κάθε αριθμό στους Ταξινομικούς Πίνακες, εκτός αν υπάρχει συγκεκριμένη οδηγία για την προσθήκη ή αφαίρεση του μηδενός (0). Για παράδειγμα, ένα Λεξικό Κοινωνικών Επιστημών λαμβάνει τον ταξινομικό αριθμό 300.3 και όχι 303, ενώ, αντίθετα, ένα Λεξικό Φιλοσοφίας λαμβάνει τον ταξινομικό αριθμό 103. Μία «σταθερή υποδιαίρεση» αντιπροσωπεύει μια επαναλαμβανόμενη φυσική μορφή (όπως λεξικό, περιοδικό ή ευρετήριο) ή προσέγγιση (όπως ιστορία ή έρευνα) και έτσι είναι εφαρμόσιμη σε κάθε θέμα ή επιστημονικό κλάδο. Ακολουθούν παραδείγματα με υπογραμμισμένη την έννοια της σταθερής υποδιαίρεσης:

150.5 Περιοδικό Ψυχολογίας

230.003 Λεξικό για τον Χριστιανισμό

401 Φιλοσοφία της Γλώσσας

507.8 Χρήση μέσων και εξοπλισμού στη μελέτη και τη διδασκαλία της
επιστήμης, π.χ. προγράμματα επιστημονικών ανταλλαγών

2) Βοηθητικός Πίνακας 2 - Γεωγραφικές Περιοχές και Πρόσωπα

Περίληψη:

- 001 - 009 Σταθερές Υποδιαίρεσεις
- 1 Χώροι, περιοχές, τόποι γενικά
- 2 Πρόσωπα
- 3 Ο αρχαίος κόσμος
- 4 Ευρώπη - Δυτική Ευρώπη
- 5 Ασία - Ανατολή - Άπω Ανατολή
- 6 Αφρική
- 7 Βόρεια Αμερική
- 8 Νότια Αμερική
- 9 Άλλα μέρη του κόσμου και εξωγήινοι κόσμοι
- Νησιά του Ειρηνικού Ωκεανού

Η σημειογραφία από το Βοηθητικό Πίνακα 2 προστίθεται με τη χρήση της σταθερής υποδιαίρεσης -09 από τον Βοηθητικό Πίνακα 1, π.χ. οδηγίες ανάγνωσης στα σχολεία στοιχειώδους εκπαίδευσης της Αυστραλίας είναι 372.409 94 (372.4 οδηγίες ανάγνωσης στα σχολεία στοιχειώδους εκπαίδευσης + 09 Ιστορική, γεωγραφική και προσωποκεντρική θεώρηση από τον Βοηθητικό Πίνακα 1 + 94 Αυστραλία από τον Βοηθητικό Πίνακα 2).

Η σημειογραφία γεωγραφικής περιοχής προστίθεται πολλές φορές άμεσα στους Ταξινομικούς Πίνακες, αλλά μόνον όταν αναφέρεται λεπτομερώς σε μια σημείωση. Για παράδειγμα:

373.3 - 373.9 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε συγκεκριμένη ήπειρο, χώρα, τοποθεσία

Η οδηγία που παρέχει το Σύστημα είναι: προσθέστε στο βασικό αριθμό 373 τη σημειογραφία 3 - 9 από τον Βοηθητικό Πίνακα 2 π.χ. σχολεία μέσης εκπαίδευσης στην Αυστραλία 373.94

Η σημειογραφία -1 χρησιμοποιείται για γεωφυσικά χαρακτηριστικά, όπως είναι ωκεανοί, εύκρατες ζώνες και κοινωνικο-οικονομικές περιοχές. Η σημειογραφία -2 χρησιμοποιείται για πρόσωπα ανεξάρτητα από περιοχές ή τόπους. Η σημειογραφία -3 χρησιμοποιείται για τον αρχαίο κόσμο (-38 αρχαία Ελλάδα). Ο σύγχρονος κόσμος αντιπροσωπεύεται από τη σημειογραφία -4 έως -9 (-495 σύγχρονη Ελλάδα).

3) Βοηθητικός Πίνακας 3 - Υποδιαίρεσεις της λογοτεχνίας και των λογοτεχνικών μορφών

Περίληψη:

- 01 - 09 [Σταθερές Υποδιαίρεσεις, συλλογές, περιγραφή, κριτική αποτίμηση]
- 1 Ποίηση
- 2 Θέατρο
- 3 Πεζογραφία
- 4 Δοκίμια
- 5 Ομιλίες
- 6 Επιστολές
- 7 Χιούμορ και σάτιρα
- 8 Ανάλεκτα

Αυτές οι υποδιαίρεσεις χρησιμοποιούνται στην τάξη 800, σύμφωνα με τις οδηγίες, ακολουθώντας αριθμούς για συγκεκριμένες γλώσσες από το 810-890.

Τα λογοτεχνικά βιβλία ταξινομούνται σύμφωνα με τη γλώσσα στην οποία είναι γραμμένα, το λογοτεχνικό είδος και τη χρονική περίοδο. Στην λογοτεχνία δεν χρησιμοποιούνται οι χρονικές υποδιαιρέσεις του 09 από τον Βοηθητικό Πίνακα 1. Η λογοτεχνία κάθε γλώσσας έχει τις δικές της χρονικές υποδιαιρέσεις στην ανάπτυξη του Συστήματος κάτω από τη συγκεκριμένη λογοτεχνία, π.χ. η σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία ταξινομείται στο 889.34, και αναπτύσσεται κάτω από τον ταξινομικό αριθμό 889.

4) Βοηθητικός Πίνακας 4 - Υποδιαιρέσεις για τη γλώσσα

Περίληψη:

- 01 - 09 Σταθερές Υποδιαιρέσεις
- 1 Συστήματα γραφής, φωνολογία, φωνητική της καθιερωμένης μορφής της γλώσσας
- 2 Ετυμολογία της καθιερωμένης μορφής της γλώσσας
- 3 Λεξικά της καθιερωμένης μορφής της γλώσσας
- 5 Γραμματική της καθιερωμένης μορφής της γλώσσας
- 7 Ιστορικές και γεωγραφικές παραλλαγές, σύγχρονες μη γεωγραφικές παραλλαγές
- 8 Καθιερωμένη χρήση της γλώσσας (Ρυθμιστική γλωσσολογία) Εφαρμοσμένη γλωσσολογία

Αυτές οι υποδιαιρέσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις οδηγίες στην τάξη 400, ακολουθώντας αριθμούς για συγκεκριμένες γλώσσες από το 420 - 490, που φέρουν αστερίσκο, π.χ. Η Γραμματική της Πορτογαλικής Γλώσσας ταξινομείται στο 479.5.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Βαγγελάτου - Σαμιώτη, Μαργαρίτα. *Ταξινόμηση Ι*. Θεσσαλονίκη: ΤΕΙ-Θ, 2002.
- 2) Chan, Lois Mai. *Dewey Decimal Classification; a practical guide*. 2nd ed. Albany, New York: Forest Press, A Division of OCLC Online Computer Library Center, Inc., 1996.
- 3) Davis, Sydney W., and Gregory R. New. *Abridged 13 Workbook for Small Libraries Using Dewey Decimal Classification Abridged Edition 13*. Albany, New York: Forest Press, A Division of OCLC Online Computer Library Center, Inc., 1997.
- 4) Dewey, Melvil. *The Eighteen Editions of the Dewey Decimal Classification*. Albany, New York: Forest Press, 1976.
- 5) Dewey, Melvil. *Abridged Dewey Decimal Classification and Relative Index*. 13th ed. Albany, New York: Forest Press, A Division of OCLC Online Computer Library Center, Inc., 1997.
- 6) Dewey, Melvil. *Συνοπτική δεκαδική ταξινόμηση Dewey και ευρετήριο σχετικών όρων*. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, 2001.
- 7) *Dewey Decimal Classification News*, IFLA 2005 Conference Issue. Oslo, 2005.

ΔΕΚΑΔΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ **DEWEY**

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
"ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ"
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης